

Hudba 20. století

kdy? _____

Benjamin Britten

- jsem Brit
- psal jsem divadelní, rozhlasovou a filmovou hudbu - k filmu původně byla i skladba *Průvodce mladého člověka orchestrem*
- napsal jsem několik oper, hlavně *Peter Grimes* mě hodně proslavil
- psal jsem hudbu pro děti, např. dětskou operu *Kominiček*
- byl jsem povýšen do šlechtického stavu a poté jmenován lordem

Carl Orff

- jsem Němec
- ve škole jsem se nudil, tak jsem vymyslel nový způsob učení hudby. Jde o propojení hudby s pohybem (tancem), slovem a hrou na nástroje
- mojí knihu *Musik für Kinder* přeložili do mnoha jazyků, i do češtiny
- nepsal jsem klasické hudební formy, ale tzv. scénické kompozice
- moje nejznámější skladba se jmenuje *Carmina Burana*

Leoš Janáček

- jsem Čech
- moje hudba vychází z moravské lidové hudby
- mám 13 sourozenců
- studoval jsem rytmus a intonaci řeči a převáděl to do své hudby. Říká se tomu nápěvková metoda
- ve světě jsem známý hlavně díky svým operám, nejvíce díky opeře *Její pastorkyňa* neboli *Jenůfa*
- hodně známé jsou také mé mužské sbory, klavírní a orchestrální skladby

Bohuslav Martinů

- jsem Čech
- narodil jsem se ve věži kostela
- za 2. sv. války jsem musel emigrovat do USA. Sice jsem se pak vrátil do Evropy, ale ne do Čech
- psal jsem balety se zpěvem, možná znáte můj *Špalíček*
- napsal jsem spoustu oper, několik symfonií a hodně písní

Co píšeme? (4)

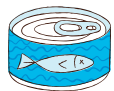

vokální X instrumentální

Vývoj hudby 20. století

- skladatelé už nejsou zástupci jednoho slohu, během života projdou různými styly
- styly 20. století můžeme rozdělit na

Konzervativnější

Novoromantismus

- především symfonická hudba
- Gustav Mahler, Richard Strauss

Verismus

- operní styl - vyjadřuje pravdivě tragiku života
- Giacomo Puccini

Impresionismus

- zvláštní barvy nástrojů, bohatá harmonie, exotické stupnice
- Claude Debussy, Maurice Ravel

Neoklasicismus

- vzorem opět staré formy
- Igor Fjodorovič Stravinskij

Experimentální

Expresionismus

- snaha vyjádřit zoufalství člověka, tzv. 2. vídeňská škola
- Arnold Schönberg - dodekafonie

Nová hudba

- serialismus - pracuje se sérií (řadou)
- punktualismus - tóny jako body v prostoru
- aleatorika - improvizace, role náhody

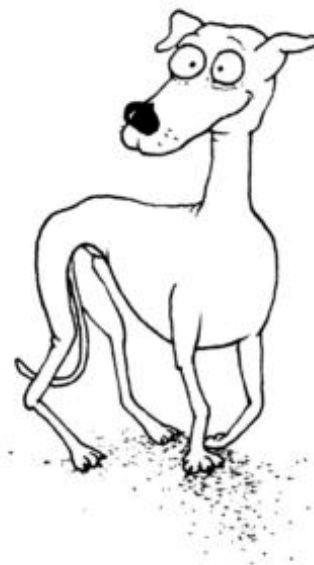
Hudba technická

- elektrická h. - zvuky pomocí generátorů
- konkrétní h. - koláž zvuků

Minimalismus

- opakování krátkých úryvků

Janáček: Říkadla - Náš pes

Leoš Janáček ve své tvorbě často zhudebňoval české říkanky. Také Bohuslav Martinů použil dětskou říkanku v baletu *Špalíček*. Zkus vymyslet, jak by říkanka mohla pokračovat:

*Povídám, povídám pohádku,
že utek pes na zahrádku.*

*Povídám, povídám druhou,
že teče voda struhou.*

Povídám, povídám třetí,

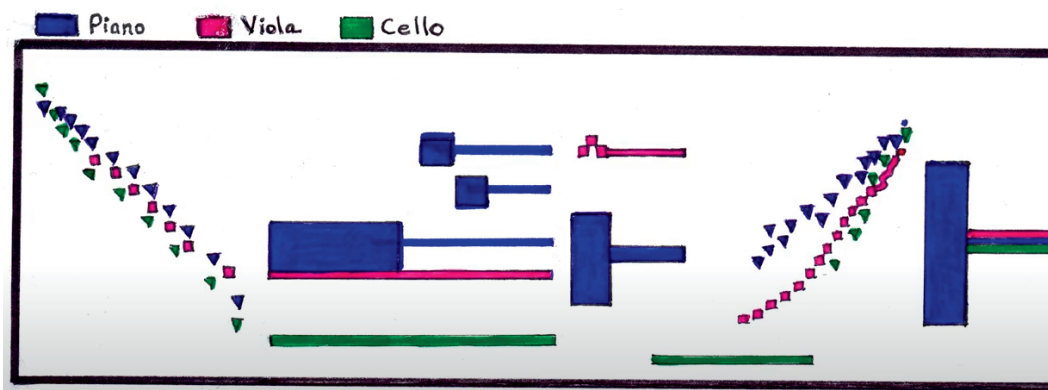
Orffovy nástroje:

Najděte ve skupinách v učebně co nejvíce nástrojů Orffova instrumentáře a seřadte je podle:

- 1) abecedy
- 2) toho jak hlučné jsou

Grafická partitura - Karlheinz Stockhausen, John Cage

Vyber si 2-5 nástrojů a vytvoř podobnou partituru. Pokus se skladbu provést se spolužáky.

V Česku dělíme hudbu 20. století na

Moderna (1890-1918)

- Josef Suk - pokračovatel Dvořákova stylu
- Vítězslav Novák

Avantgarda (1928-1938)

- Leoš Janáček
- Bohuslav Martinů

- s některými jmény už jsme se setkali. Kdy to bylo? Co si o nich pamatuješ?